

Compromisos de l'EASSB2030

Fundació Banc dels Aliments de Barcelona

Compromís 1, Ampliació del programa de recuperació de minves (excedents) i distribució a entitats socials

Escales territorials d'actuació	Barcelona
Data prevista d'assoliment	Desembre 2024
Altres organitzacions implicades	Cadenes de distribució alimentària i plataformes logístiques, entitats socials, institucions municipals de Barcelona.

Descripció del compromís

Antecedents i marc del compromís:

Les minves són aquells productes alimentaris que per diverses raons (data pròxima de caducitat, problemes d'envasat, embalatge...), tot i ser aptes per al consum, no són comercialitzables i acaben sent considerats residus. A nivell qualitatiu, són aliments molt apreciats per les persones que els reben.

Des de l'any 2010, la Fundació Banc dels Aliments de Barcelona (BdA) ha impulsat un programa d'aprofitament de minves amb conveni amb la majoria de cadenes de distribució i acords amb les entitats socials per seva la recollida i distribució evitant el malbaratament, derivant-les cap a les persones amb major necessitat. L'any 2021 el Banc dels Aliments va promoure la recollida, a la província de Barcelona, de 3.918 tones de minves procedents majoritàriament dels supermercats, empreses i plataformes logístiques, encara que també es recupera menjar elaborat, però no servit, d'alguna cadena de restauració, de creuers i de fires internacionals (Alimenta, SeaFood...). Es tracta d'una xifra rècord de recuperació d'aliments en aquest canal; això va suposar el 16,9% del total d'aliments distribuïts pel Banc dels Aliments.

Concretament a la ciutat de Barcelona al darrer any van participar en el programa de minves 51 entitats (de les 119 entitats que distribueixen aliments), que van recollir el darrer any 972.957 kg de minves (14,4% del total que reben del BdA), distribuïnt-les entre 22.778 beneficiaris.

La limitació en disposar de recursos de transport i dèficits en la capacitat de distribució de les entitats són els factors clau que expliquen que més del 50% de les entitats de la ciutat no recullin minves. L'altre important limitació és que el Banc dels Aliments no té capacitat per arribar a tots els establiments de les cadenes alimentàries, perquè participin en aquesta acció de gestió de minves.

S'estan produint importants canvis legislatius en aquest àmbit. A Catalunya, l'11 de març de 2020 es va aprovar la Llei 3/2020 de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari de la qual ara s'està elaborant el Reglament i a nivell de l'Estat, l'any 2022 es va aprovar el projecte de Llei 121/107 de "Prevención de las pérdidas y del desperdicio alimentario". Ambdues legislacions estableixen un nou marc de requeriments als diferents gestors d'aliments com l'exigència de Plans de prevenció de pèrdues, l'establiment d'acords i convenis entre empreses i entitats socials per la recuperació de minves, i també preveu sancions en cas de no compliment.

Des de la FESBAL (Agrupació Estatal de Bancs d'Aliments), a iniciativa del BdA de Barcelona, s'ha presentat una proposta als Fons NextGeneration, per implementar el projecte AGORA (Aplicación para la Gestión y Organización de Recursos Alimentarios). Aquest projecte impulsarà la digitalització i la implementació de processos i instruments, per tal que els Bancs dels Aliments puguin oferir a les empreses i entitats un servei de gestió dels excedents alimentaris, més acurat i alineat amb el requisits de la nova legislació.

Ampliació i millora logística del programa de recuperació de minves i distribució a entitats socials.

Objectius generals:

Reduir el malbaratament dels aliments i els residus que ocasionen, donar-li una utilitat social, mitjançant una millor operativa logística i funcional, que permeti l'increment de la recollida de minves i excedents i la seva distribució per pal·liar la situació de vulnerabilitat alimentària de les persones acollides a aquest programes mitjançant les entitats socials.

Objectiu operatiu:

Incrementar un 20% la recollida i la distribució actual de minves a la ciutat de Barcelona.

Actuacions:

Any 2023

- Analitzar les condicions per ampliar la cobertura d'establiments alimentaris oferint un servei més professionalitzat i revisar les condicions i capacitat de les entitats socials (les 51 actuals i les 68 que no participen en el programa de minves), dins del marc derivat dels canvis que es preveuen en el model alimentari i, més en concret, la transformació del programa FEAD.
- Definir el model de servei de recollida de minves, dissenyar els instruments (processos de recollida, protocols, programa informàtic...).
- Establir d'acords i millorar convenis entre el BdA, els donants de minves i les entitats per al nou servei de recollida i distribució de Minves.

Any 2024:

- Posar en marxa el nou servei de recollida i distribució de minves, complementari al programa actual que permeti incorporar nous establiments de distribució i entitats socials en el procés de recollida i distribució de minves.
- El nou servei ha de facilitar una gestió més àgil de les minves així com una reducció de residus dels establiments alimentaris. Es posaran en marxa els recursos logístics per assegurar la recollida regular i la traçabilitat que millori la seguretat alimentària, identificant les entitats receptores i permeten documentar la certificació fiscal de les donacions.
- El nou servei requerirà la contractació del servei de transport que realitzarà les rutes diàries amb un horari flexible que s'adapti als requisits de les empreses distribuïdores i de les entitats socials receptores.
- Resultats esperats al primer any:
  - Ampliació en el 10% el volum de minves recollides a la ciutat respecte als 972.957 kg recuperats a 2022.
  - Incorporació d'almenys 2 grans cadenes de distribució d'aliments que actualment no estan integrades al programa de minves del BdA amb almenys 15 establiments.
  - Ampliació d'almenys 20 establiments de les cadenes de distribució d'aliments actualment integrades.
  - Integració al programa de minves d'almenys 4 entitats que actualment no participen i ampliació del volum de minves que recullen en el cas d'almenys 10 entitats ja integrades al programa.
- Estudiar l'ampliació del perfil dels donants de minves, actualment centrat en empreses distribució (supermercats, mercats...) cap a sectors com hostaleria i institucions amb serveis d'hotelers (hospitals, escoles...).

Model de seguiment i avaluació

Alineació amb els objectius estratègics de l'EASSB2030

Avaluació:

Anàlisi comparativa per valorar evolució i millora: 2022-2023-2024.

- Nombre d'empreses i establiment de distribució d'aliments que participen en el programa general de recollida de minves.
  - Tipologia d'empresa, nombre segons tipologia,
  - kg de minves lliurat (total i a cada lliurament).
- Nombre total de kg de minves recuperats.
  - Al Programa general de minves (les entitats gestionen transport)
  - Al Servei de servei recollida i distribució de minves propi del BdA.
- Nombre de persones beneficiàries i kg/minves persona.
  - Relació entre kg/total d'aliments rebuts per la persona i kg de minves.

- Objectiu 4. Incrementar la resiliència del sistema alimentari i garantir el dret a una alimentació saludable i sostenible.
- Objectiu 5. Prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentari.
- Objectiu 6. Combatre l'emergència climàtica i la crisi d'extinció.

Més informació sobre el projecte

Compromís 2, Reducció d'emissions de CO₂: descentralització logística de distribució d'aliments mitjançant magatzems reguladors

Escala territorial d'actuació	Barcelona i província de Barcelona
-------------------------------	------------------------------------

Data prevista d'assoliment	Desembre 2024
----------------------------	---------------

Altres organitzacions implicades	<p>A la primera etapa ha estat un programa propi del Banc dels Aliments de Barcelona, amb la participació de les entitats implicades en la definició final dels calendaris i circuits.</p> <p>El desenvolupament del programa el 2023-2024 requereix el suport i implicació econòmica d'empreses i institucions que incorporin entre els seus objectius els proposats als ODS.</p>
----------------------------------	--

Descripció del compromís

Antecedents

L'any 2021 el Banc dels Aliments crea 1 Magatzem Regulador a Manresa (Bages), i concerta 2 Plataformes Logístiques a Sta. Perpètua de la Mogoda (Vallès Oriental) i Cabrera de Mar (Maresme), transportant anualment, des de la seu central (Zona Franca) 3.488.947 kg d'aliments (majoritàriament producte SEC). Els aliments són recollits per 77 entitats de municipis de fora l'àrea Metropolitana (42.832 beneficiàries) que anteriorment es desplaçaven a la ciutat de Barcelona per tal de recollir aquest aliments.

Amb aquest model de magatzems reguladors i plataformes logístiques ha suposat una reducció anual de 78.819 km de trànsit rodat (disminució del 46,7% respecte als 168.602 km que es feien anteriorment.) amb un impacte en la reducció de la congestió de trànsit, la contaminació acústica i les emissions de CO₂ a la ciutat de Barcelona (estimació de reducció anual: 16 tones de CO₂).

Aquest model, a la seva primera fase, s'han centrat en la distribució a les plataformes logístiques de producte alimentari majoritàriament SEC mentre que per la recollida de fruites i verdures les entitats es continuen desplaçant periòdicament des dels seus municipis a la seu central de BdA a Zona Franca, fet que ha propiciat que algunes entitats no s'hagin adherit al programa de descentralització, ja que de totes formes s'havien de desplaçar a Barcelona.

Compromís: Consolidació i ampliació del programa de descentralització logística de distribució d'aliments mitjançant magatzems reguladors.

Objectius generals.

- Facilitar la distribució d'aliments bàsics i saludables a les entitats socials per pal·liar la situació de vulnerabilitat alimentària de les persones acollides a aquests programes.
- Reduir les emissions de CO₂ produïdes pels vehicles en el procés de distribució d'aliments entre el BdA i les entitats socials, optimitzant la logística i ampliant el nombre d'entitats adherides i el volum i la tipologia d'aliments que es distribueixen mitjançant el magatzem regulador i les plataformes logístiques.

Actuacions:

Any 2023:

- Consolidar i optimitzar el funcionament del magatzem regulador i plataformes logístiques en el sistema actual de distribució (aliment sec a Cabrera de Mar i Santa Perpètua de Mogoda i producte sec, fruita i verdura i fresc i congelat a magatzem regulador de Manresa. Cal el suport institucional per poder donar continuïtat i consolidar aquest programa que té una cost per al 2023 aproximat de 80.000 €.

- Dissenyar la proposta d'ampliació dels productes distribuïts als magatzems reguladors i plataformes logístiques incorporant fruites i verdures: condicions i equipaments tècnics , logística de distribució, costos, calendari de recollida, proposta i acord amb les entitats.
- Incorporar al segon semestre de l'any el transport de fruita i verdura a la plataforma logística de Cabrera de Mar (30 entitats del Maresme amb 17.971 beneficiaris). Aquesta ampliació per al segon semestre té un cost de 8.500€.

Cal el suport institucional per poder implementar aquest compromís que per a 2023 tindrà un cost estimat de 88.500€.

Any 2024:

- Mantenir els programes de 2023.
- Incorporar el transport de fruita i verdura a la plataforma logística de Santa Perpètua de Mogoda (50 entitats de Vallès occidental i Vallès Oriental amb 19.529 beneficiaris). Aquesta ampliació té un cost per a 2024 de 17.000€.
- Analitzar la viabilitat d'incorporar nous productes (fresc i congelat) a les plataformes logístiques actuals.
- Avaluar la possibilitat de concertar una nova plataforma logística adreçada a les entitats de la zona de Garraf-Penedès (2025).
- Avaluar general de programa: aspectes logístics , impacte mediambiental, rendibilització de recursos de les entitats, millores en el treball en xarxa.
- Cal el suport institucional per poder donar implementar aquest compromís que per a 2024 tindrà un cost estimat de 114.000 € (80.000 continuïtat programa inicial + 34.000 programa d'ampliació amb distribució de fruita-verdura)

Model de seguiment i avaluació

Seguiment continu del procés de funcionament de la distribució als magatzems i plataformes. Avaluació anual.

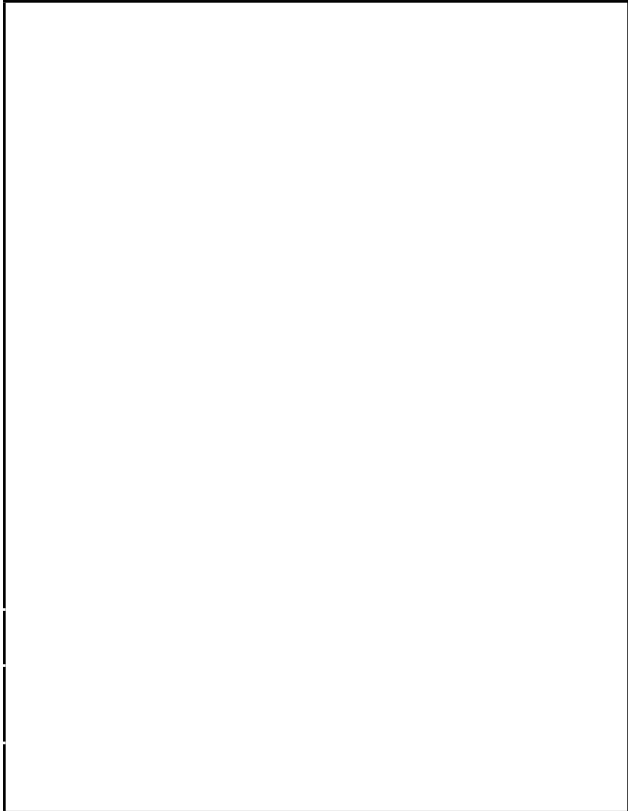
Indicadors:

- Programa general de descentralització logística:
  - Creixement del nombre d'entitats que recolliran aliments (SEC, fruita i verdura) a Magatzem i plataformes:
    - Actual 77 entitats (42.832 beneficiàries) 2024: 110 (51.685 beneficiàries).
  - Creixement de nombre de kg distribuïts a magatzem i plataformes.
  - Reducció de km globals recorreguts per la distribució de BdA i entitats.
- NOU projecte Distribució de fruita i verdura:
  - Creixement de nombre de kg de fruita i verdura distribuïts a magatzem i plataformes:
    - Actual 270.292 kg; 2024 1.161.030 kg /any (increment del 77%).
  - Reducció de km per nou programa de distribució de fruita i verdura:
    - Nombre km recorreguts actualment per les 50 entitats (Maresme i Vallès Occidental i Vallès Oriental) que recullen fruita i verdura a Zona Franca.

Alineació amb els objectius estratègics de l'EASSB2030

- Objectiu 4. Incrementar la resiliència del sistema alimentari i garantir el dret a una alimentació saludable i sostenible.
- Objectiu 5. Prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentari.
- Objectiu 6. Combatre l'emergència climàtica i la crisi d'extinció.
- Objectiu 9. Coordinar i mobilitzar els agents de l'ecosistema per dur a terme accions concretes i avaluables, vinculades a estratègies existents.

- Nombre de km que faran les per recollir a magatzem/plataforma:
- Nombre de km de transport des del BdA a magatzem/plataforma:
- Estimació de reducció de CO₂ (Escenari adhesió 100% de les entitats).
  - Per incorporació de fruites i verdures a magatzem i plataformes:
- Anàlisi qualitativa-quantitativa d'impacte en millora de funcionament d'entitats:
  - Estalvi de recursos de les entitats (temps i dedicació de persones, despesa econòmica en transport...) i millores derivades de l'estalvi (compres, infraestructura, nous programes de les entitats...).

Més informació sobre el projecte